

Jyväskylässä joulukuun 8 p:nä 1929 kommunistiasian johdosta kokoontunut Keski-Suomen kansalaiskokous hyväksyi seuraavat

Pöytäkirja:

Kokous yhtyy yksimielisesti siihen päätöslauselmaan, jonka Lapualla pidetty kansalaiskokous on esittänyt.

Sitäpaitsi tahtoo kokous lausua:

1) Lainsäädäntää on niin kehitettävä ja lakia niin sovelutettava, että tasavaltaa uhkaava valtiopetoksellinen toiminta tulee rangaistuksi ja sellaiseen syylliseksi havaittu kansalaisluottamuksensa menettäneenä estetään ottamasta osaa valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan.

2) Rangaistuslaitokset ovat järjestettävät tehokkaasti tarkoitustaan vastaaviksi.

3) Tasavallan koulu- ja muusta kasvatustoiminnasta on kommunistinen ja maanpetoksellinen vaikutus poistettava.

4) On ryhdyttävä niin tehokkaisiin toimenpiteisiin, että työrauha tulee turvatuksi ja kommunistinen työmaaterrori lopetetuksi.

5) Keski-Suomen kansa ilmoittaa tukevansa hallituksen ja eduskunnan tasavaltaa ja yhteiskuntaa turvaavia toimenpiteitä samalla todeten, ettei se ymmärrä sitä yhteistoimintaa, jota ruotsalaisen ja kommunistisen eduskuntaryhmän kesken ajoittain on ollut.

Akseli Heikkinen.

Kokouksen puheenjohtaja.

Anto Kauri

Pöytäkirja, tehty Porin Suojeluskunnantalossa 8 päivänä joulukuuta 1929 kello 1 päivällä pidetyssä koko Satakunnan maakunnan käsittävässä kansalaiskokouksessa, jossa oli saapuvilla yli 1,500 eri puolueisiin lukeutuvaa kansalaista Porin kaupungista ja useimmista Satakunnan maaseutukunnista sekä eri puolilla maakuntaa pidettyjen kansalaiskokousten valtuuttamia edustajia.

=====

2 §.

Piiripäällikkö, kapteeni Väinö Ikonen avasi kokouksen selostaen sen tarkoitusta.

3 §.

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin varatuomari P. Vahlroos Porista, Johtaja A.J. Laurila Kokemäeltä ja tilanomistaja Nestori Rasi Punkalaitumelta. Sihteereiksi valittiin toimittaja Lauri Lohi Kokemäeltä, toimittaja Edv. Ukkonen Porista ja pankinjohtaja V. Mattinen Porista.

=====

6 §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin ratamestari A. Sairanen ja johtaja Niilo Mantere, molemmat Porista.

=====

8 §.

Puolen tunnin väliajan jälkeen valittu ponsitoimikunta esitti kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan julkilausuman.

Porissa Suojeluskunnantalossa 8 päivänä joulukuuta 1929 pidetty koko Satakunnan käsittävä kansalaiskokous, jossa oli saapu-

viljelijä Arvo Varheenmaa Laviasta, kasööri J. Salmi Noormarkusta,

villa yli 1,500 eri puolueisiin lukeutuvaa kansalaista kaikista o-
sista maakuntaa sekä useiden paikallisten kansalaiskokousten edus-
tajat, haluaa hallituksen ja eduskunnan tietoon saattaa, yhtyen
täydellisesti Lapualla pidetyn kansalaiskokouksen mielenilmaisuun,
seuraavat yksimieliset vaatimuksensa:

Koko maatamme ja sen isänmaallista väestöä loukkaava ja
häpäisevä kommunistinen kiihoitustyö ja maanalainen toiminta kai-
kissa sen eri ilmenemismuodoissa on kaikilla valtiiovallan käytettä-
vissä olevilla keinoilla viipymättä lopetettava. Kommunistit ovat
heti poistettavat eduskunnasta, kunnanvaltuustoista sekä muista
valtiollisista ja yhteiskunnallisista toimista.

Kun nykyisin voimassa olevat lait eivät anna hallituk-
selle ja viranomaisille riittävästi tukea kommunismia vastaan tais-
teltaessa, on lakeja ensi tilassa muutettava siihen suuntaan, että
edellä esitetty vaatimus voidaan toteuttaa.

Kokous kehoittaa kaikkia työnantajia huolehtimaan, siitä
että poliittinen vaino työmailla ehdottomasti loppuu.

Kokouksen mielestä on saatava aikaan näitten vaatimusten
toteuttamiseksi koko maan käsittävä kaikkien isänmaallisten kansa-
laisten yhteisrintama.

Kokous hyväksyi yksimielisesti edellä olevan ponsieh-
dotuksen.

=====

10 §.

Valittiin 12-miehinen lähetystö, joka sai tehtäväkseen
edustaa Satakuntaa Helsingissä 15 päivänä pidettävässä koko maan
käsittävässä kansalaiskokouksessa tai, ellei tällaista kokousta pi-
detä, saattaa ylläolevan julkilausuman hallituksen ja eduskuntaryh-
mien tietoon.

Lähetystöön tulivat rovasti Hj. Svanberg Tyrvästä, maan-
viljelijä Niilo Laurila Harjavallasta, maanviljelijä Oskari Rouhu
Mouhijärveltä, maanviljelijä Kalle Joukanen Kankaanpäästä, maan-
viljelijä Arvo Varheenmaa Laviasta, kasööri J. Salmi Noormarkusta,

tilanomistaja Nestori Rasi Punkalaitumelta, maanviljelijä Nestori Juusela Paneliasta, eversti K.J.M.Collan Kiukaaisista, varatuomari Toivo Aalto-Setälä, Raumalta, varatuomari Carl von Törne Porista ja varatuomari P.Vahlroos Porista, viimeksimainittu kokoonkutsujana.

=====

Porissa, 8 p:nä joulukuuta 1929.

Kokouksen puolesta:

Edv. Ukkonen.

Lauri Lohi.

Ylläolevan pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja havainneet sen kokouksen menon mukaiseksi.

Porissa, 10 p:nä joulukuuta 1929.

Niilo Mantere.

Aapo Sairanen.

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistavat:

Erkki Laine.

E.Kostamo.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Carl von Törne

Pierre W. de la Harpe

3-

-

-

n-

l-

sil-

l-

-

s-

h-

Lite N:o I.

Pöytäkirja tehty yleisessä laillista yhteiskuntajärjestystä puoltavain kansalaisten kokouksessa Oulun Seura-huoneella sunnuntaina joulukuun 8 p:nä 1929.

Kokouksessa oli väkeä Oulusta ja Oulun ympäristöpitäjistä niin paljon, etteivät läheskään kaikki mahtuneet kokoussaliin. Osanottajain määrä oli varovan laskun mukaan 700 henkeä.

3 §.

Ponnet hyväksyttiin yksimielisesti seuraavanlaisina:

Oulun kaupungin ja sen ympäristöpitäjien eri kansalaispiirejä edustavat isänmaalliset kansalaiset kokoontuneina monisatalukuisina kansalaiskokoukseen Oulussa toteavat:

että huolimatta korkeimman oikeuden antamasta kommunistisen puolueen lakkauttamispäätöksestä maassamme edelleen toimii sosialistisen työväen ja pienviljelijäin puolueen nimellä kommunistinen puolue, ollen sillä edustajansa Suomen kansan eduskunnassa ja kuntien valtuustoissa;

että tämän puolueen valtio- ja maanpetoksellinen, julkinen ja salainen toiminta, on nykyään niin röyhkeää ja julkeaa, etteivät isänmaallisesti ajattelevat kansalaiset, joille valtiollinen vapautemme ja itsenäisyytemme on pyhä, voi olla kiinnittämättä siihen vakavaa huomiotaan ja lausumatta julki syvää huolestumistaan siitä;

että tämä puolue käyttää väärin yhdistys- ja kokoontumisvapauden sekä sananvapauden kansalaisille suomia oikeuksia, vuosien kuluessa on häpäissyt ja pilkamut isänmaallisten suomalaisten pyhänä pitämiä ja kunnioittamia tunteita, isänmaanrakkautta, uskonnollisuutta ja siveellisyyttä sekä teh-

nyt kaikkensa istuttaaksen lapsiin ja nuorisoon turmiollisia, rikollisia, oikeuskäsitteitä sekoittavia, yhteiskuntavahtaisia oppeja;

että tämä puolue johtamansa ammattiliiton avulla työmaaterroria käyttäen on vaikeuttanut jopa tehnyt mahdottomaksikin isänmaallisten työläisten aseman työmailla.

Kaiken edellä olevan johdosta kokous pitää välttämättömänä, että hallitus ja eduskunta, raskain kärsimyksin ja kallein verihimmoin ostetun Suomen vapauden ja itsenäisyyden nimessä, ryhtyvät heti sellaisiin toimenpiteisiin, että edellä kosketellusta valtio- ja maanpetoksesta toiminnasta tulee pikainen loppu, että yhdistys-, kokoontumis- sekä puhe- ja sananvapautta koskevat lait tarkistetaan niin että niiden väärinkäyttö käy mahdottomaksi, että valtio- ja maanpetoksesta toiminnasta, henkeen käyvästä rikoksesta ja rikoksiin yllyttämisestä säädettyt rangaistukset kovennetaan sekä että valtiollinen ja kunnallinen äänioikeus poistetaan valtio- ja maanpetoksesta toimintaan osallistuneilta henkilöiltä.

Edelleen kokous pitää välttämättömänä, että työrauha maassamme turvataan ja että kommunistien työväen keskuudessa harjoittama lainvastainen kiihoitus lain kaikella ankaruudella tukahutetaan ja että valtion ja kaikkien yksityistenkin työnantajien on päättävästi tuettava isänmaallisten työläisten toimintaa työrauhan aikaansaamiseksi.

Kokous vakuuttaa että Pohjanmaan vapautta rakastava kansa, joka ei milloinkaan ole nöyräselkäisenä alistunut kenenkään sortajan ikeen alle, tulee antamaan kaiken kannatuksensa hallituksen ja eduskunnan niille toimenpiteille, jotka tarkoittavat tehdä lopun tässä maassa vuosikausia vierailla varoilla ja vieraasta valtakunnasta johdetusta maan itsenäisyyden tuhoamisesta tarkoittavasta kommunistiemme toiminnasta.

Liite N: II

Itsenäisyyspäivänä Kemin kaupunkiin eri puolilta Peräpohjolaa koontuneet kaikkia yhteiskuntapiirejä edustavat kansalaiset lausuvat syvän huolestumisensa nykyisen sisäpoliittisen tilanteen johdosta ja saattavat hallituksen ja eduskuntaryhmien tietoon:

1) että hallitusvallan on toimittava niin, että kommunistinen puolue joka nyt käyttää nimeä "Suomen sosialistisen työväen ja pienviljelijäin puolue", maassamme todellisuudessa lakkautetaan ja ettei puolue, jonka toiminta jo on todettu rikolliseksi ja laittomaksi, voi uuden nimen turvin jatkuvasti esiintyä;

2) että kommunistien lainastaisessa toiminnassaan suorittamat teot saatetaan kaikella lain ankaruudella tuomittaviksi;

3) että painovapauslakia muutetaan siten, etteivät kommunistiset sanomalehdet ja muut julkaisut, jotka kiihoituskirjoitustensa johdosta on lakkautettu, voi ilmestyä uusien nimien suojaamina, ja että kirjapainot, joissa rikollisiksi todettuja painotuotteita on painettu, takavarikoidaan ja tuomitaan valtiolle menetetyiksi, ja että myöskin kustantajat, julkaisijat ja levittäjät saatetaan edesvastuuseen;

4) että koska nykyisin voimassa olevat lait eivät suo hallitukselle kaikkia niitä mahdollisuuksia, jotka sillä ehdottomasti täytyy olla, voidakseen torjua laillista yhteiskuntajärjestystä ja nuoren tasavaltamme itsenäisyyttä ja vapautta kommunistien taholta uhkaavaa vaaraa, niin hallituksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin tarpeelliseksi havaittavien lakien aikaansaamiseksi, joilla kommunistinen toiminta, esiintyköön se missä muodossa tahansa, valtiollisella, kunnallisella tai millä alalla hyvänsä, ehkäistään;

5) että työrauha maassamme turvataan ja että kommunistien työväestön keskuudessa harjoittama lainvastainen kiihoitus tukahutetaan kaikella lain ankaruudella sekä että valtion ja muiden työnantajien on suojeltava ja suojattava suosittava isänmaallismielistä työväestöä;

6) että yltyvän rikollisuuden ja huliganismin vastustamiseksi maan poliisivoimaa lisätään riittävästi;

7) että maanpetoksesta toiminnan ja henkirikosten rankaisemisessa on otettava käytäntöön kuolemanrangaistus;

8) että kokous tuomitsee jyrkästi ruotsalaisen kansanpuolueen eduskuntaryhmän sen osan menettelyn, joka vasemmiston kanssa eduskunnassa harjoittaa puoluetaktiikkaa ja siten koko maan edun kannalta tärkeissä kysymyksissä määrää eduskunnan enemmistön kannan ja tekee mahdottomaksi tehokkaiden otteitten aikaansaamisen kommunistien maalle turmiollisen toiminnan lopettamiseksi;

9) että sellaiset Työväenyhdistyksien talot, joissa kommunistit harjoittavat maanpetoksesta yllytystyötä, ovat toistaiseksi hallinnollista tietä heti suljettavat ja

10) että Peräpohjolan rauhallista yhteiskunnan kehitystä kannattava kansa tulee voimakkaasti tukemaan maan hallitusta kaikissa sen alotteissa ja toimenpiteissä, jotka tarkoittavat kommunismin hävittämistä.

Liite N:o III.

Sosiaalidemokraattisen puolueen eduskuntaryhmälle.

Pohjois-Savon kaikkia eri kansalaispiirejä poikkeuksetta
edustavat lainkuuliaiset kansalaiset tahtovat "Sosialistisen työ-
väen ja pienviljelijäin puolueen" nimellä maassamme toimivan kom-

munistisen puolueen julkean ja röyhkeän toiminnan johdosta yhtyä niihin julkilausumiin, joita samasta syystä jo on hallituksen ja eduskuntaryhmien tietoon saatettu ja tässä suhteessa lausua julki huolestumisensa siitä, että huolimatta Korkeimman oikeuden antamasta lakkauttamispäätöksestä on kommunistinen puolue edelleen toiminut, ja

1) valtio- ja maanpetoksellisella toiminnallaan saattanut vaaraan vapaussodan kalliisti ostettujen saavutuksien, maamme itsenäisyyden ja vapauden säilyttämisen tuleville sukupolville ja alentaen kansan valitseman eduskunnan ja parlamenttaarisen valtiojärjestyksen arvovaltaa, on horjuttanut tasavallan perusteita;

2) väärinkäyttänyt törkeästi kansalaisten tärkeimpiä vapauksia, eli yhdistymis-, kokoontumis- ja sanavapautta ja häväs-
ten pilkannut isänmaanrakkautta, uskonnollisuutta ja siveyttä, aiheuttaen kaikenlaisen huliganismin lisäystä, mikä väärinkäyttö on tapahtunut julkisissa kokouksissa, sanomalehdistössä ja salaisella toiminnalla, sekä

3) rikkonut lain suojaamaa työrauhaa työmaaterrorilla.

Tämän kaiken vuoksi katsomme välttämättömäksi:

että edellämainittu kommunistien valtio- ja maanpetoksellinen toiminta mitä pikimmiten saadaan loppumaan asian vaatimalla suojalainsäädännöllä;

että valtio- ja maanpetoksellisesta toiminnasta sekä

muusta törkeästä rikollisuudesta tulevat rangaistukset kovenne-
taan sekä kunnallinen ja valtiollinen äänioikeus poistetaan tähän rikollisuuteen syypäiltä, ja

että työrauha voimassa pidetään.

Odotamme, että Eduskunnassa luovutaan yhteistyöstä kommunistien kanssa ja heidän suosimisestaan, sekä että esitetyt muutokset saadaan aikaan, koska kansan kärsivällisyys muuten pian saattaa loppua. Jos hallitus ja eduskunta eivät muuten voi saada näitä parannuksia aikaan, odotamme että valtakunnan presidentti ja hallitus käyttävät heille kuuluvaa valtaa ja antavat kansan ratkaista suhteensa kommunisteihin ja heidän rikolliseen toimintaansa.

Helsingissä joulukuun 14 päivänä 1929.

Kuopion, Kuopion maalaiskunnan, Wehmersalmen, Muuruveden, Riistaveden, Tuusniemen, Kaavin, Juankosken, Nilsin, Warpaisjärven, Lapinlahden, Pielaveden, Keiteleen, Kiuruveden, Iisalmen kaupungin, Iisalmen maalaiskunnan, Leppävirran, Warkauden, Rautalammin, Hankasalmen, Suonenjoen, Wieremän ja Wesannon kuntain kansalaiskokousten edustajain puolesta:

Kleofas A. G. Hyvärinen

J. M. Kallio

Se Varsinais-Suomen kansa, joka on kaikissa tapauksissa puolustava kansallista, yhteiskunnallista ja valtakunnallista vapauttansa, on kokoontunut yleiseen kansalaiskokoukseen Turussa sunnuntaina joulukuun 8 p:nä 1929 ja silloin vakavan harkinnan perusteella hyväksynyt seuraavan julkilausunnan:

1) Koska kommunistien yhteiskunnan ja valtakunnan vastainen toiminta on saanut koko itsenäisyytemme ajan vapaasti kehittyä, on se saavuttanut sellaisen laajuuden ja niin julkeat ja häikäilemättömät muodot, että itsenäisyysliikkeemme ja vapaus-taistelumme raskain uhrein lunastetut saavutukset, kansamme vapaus ja maamme itsenäisyys, ovat vaarannetut. Samoin ovat siveelliselle mailmanjärjestykselle pohjautuvan henkisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen mahdollisuudet tulleet maassamme vakavasti häirityiksi. Tällainen yhteiskuntamme leväperäinen suhtautuminen kommunistiseen toimintaan maassamme on valtiomme arvoa alentavaa suhteessamme ulkovaltoihinkin. Kansamme ja valtakuntamme tulevaisuuden turvaamiseksi on kommunistien valtio- ja maanpetoksellinen vehkeily ehdottomasti ja heti saatava loppumaan kaikissa muodoissaan. Tämän tähden on:

a) kommunistinen julkaisu- ja järjestötyö on lakkautettava ja kiellettävä, kommunistien vaikutusvalta valtiollisella ja kunnallisella alalla tyystin ehkäistävä ja lainsäädännöllä tehtävä mahdottomaksi ja nuoriso suojattava kommunistiselta villi-tykseltä;

b) niitten kansalaispiirien ja ryhmien, jotka ovat ryhtyneet valtakunnallisen ja yhteiskunnallisen kokonaisuuden kustannuksella yhteistyöhön tai vehkeilyihin kommunistien kanssa, on tällaisesta menettelystä heti ja ehdottomasti luovuttava;

c) eduskunnan, hallituksen, kansalaisten ja etenkin työnantajain on estettävä kommunistien terrori työmailla ja valtakunnallisesti ajatteleville työläisille on ennen muita varattava mahdollisuus tuottavaan työhön;

d) kotimaista niin maanviljelys- kuin teollisuustuotantoa on sekä valtiovallan että yksityisten kansalaisten yhtäläisesti ja voimakkaasti tuettava, jotta yhteiskunnalliset olot siten saataisiin sellaisiksi, etteivät ne antaisi aihetta kommunismin leviämiseen.

2) Tämä kaikki kuuluu hallituksen, kansaneduskunnan ja yksityisten kansalaisten kiireellisimpiin tehtäviin valtakunnan elinehtoja ja valtiovallan auktoriteetin tinkimättömäksi yhtiämisiksi sekä etenkin Suomen kansan uusien kärsimysten estämiseksi.

Tampereella jouluk. 8 p:nä 1929 pidetyn yleisen kansalaiskokouksen ponnet.

Me, eri piireihin ja puolueisiin kuuluvat, Tampereella ja sitä ympäröivissä maakunnissa asuvat kansalaiset, jotka - huolestuneina kommunistiemme lisääntyneestä, maalle vahingollisesta toiminnasta - olemme kokoontuneet harkitsemaan täten syntynyttä tilannetta, olemme päättäneet kunnioittaen kiinnittää Hallituksen ja Eduskunnan vakavaa huomiota seuraavaan:

1) Maamme itsenäisyyden säilyminen, kansamme siveellisen rappeutumisen ehkäiseminen, yleisen lainkuuliaisuuden palauttaminen ja elämän rauhallinen jatkaminen vaativat maassamme nykyään esiintyvän kommunistisen, lainvastaisen toiminnan pikaista lopettamista.

2) Tästä syystä olisivat m.m. kaikki maan- ja valtiopetolliseen sekä muuhun rikolliseen toimintaan tai sen avustamiseen osaaottavat yhdistykset ja järjestöt lakkautettavat sekä niin hyvin yksityiset kuin valtion toimissa ja luottamustehtävissä olevat henkilöt viivyttelemättä saatettavat lailliseen rangaistukseen.

3) Käsitksemme mukaan on tilanne nyt sellainen, että valtakunnan turvallisuus vaatii hallitusvallan viipymättä ryhtymään kaikkiin käytettävissä oleviin toimenpiteisiin edellämäinittujen päämääräin saavuttamiseksi ja, sikäli kuin uusia lainsäädäntötoimenpiteitä tässä kaivataan, niihin nopeasti ryhtymään ja ne viipymättä loppuunsaattamaan.

Kansalaiskokouksen puolesta

M. Leinonen

E. E. Riihimäki

Sos.-dem. Eduskunta ryhmällä.

Vaadittuna selityksenä saan ilmoittaa, että minä poistuin suuren valtiokunnan kokouksesta 3/12 -29, jolloin oli käsiteltävänä tullilaki. Poistuminen tapahtui, kun oli saatu loppuun käsitellyksi elintarvetullit aina nimikkeeseen 167 saakka. On väitetty, että minun poissa oloni olisi vaikuttanut ratkaisevasti tiilitullin korotukseen sekä tekstiilitavaroitten tähtitulliin. Mainittujen tullikorotusten johdosta saan ilmoittaa seuraavaa:

Ottaen huomioon maan taloudellisen aseman ja yhä kasvavan työttömyyden pidän tiilitullia suotavana, mutta en halunut valtiokunnassa äänestää ryhmän päätystä vastaan. Mitä tulee kotomatuotteisiin niin tähtioikeushan ei tiedä tullien korotusta eikä hintojen nousua mainituilla tavaroilla. Ainoastaan annetaan Hallitukselle oikeus ehkäistä ulkomaisten tavaroiden tulo maahan näin turvata kotimaisten kotomatuotteiden menekien ja maamme työläisten työn saanti mahdollisuuksia, joten en pidä mainitun laisten valtuuksien antamista maallemme ja sen talouselämälle ^{enemmän} sekä maamme vähäväkisten etujen vastaisena.

Helsinki, 11/12 -29.

Antti Riihimäki

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän jäsenet *hyksimään*
Kalenterissa 12/12 vuonna 1929.

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi	✓		Kommu, Ville	✓		Rapo, Jussi	✓	
Aalto, J. F.	✓		Koponen, Albin	✓		Reinikainen, O. B. ...	✓	
Aaltonen, Aleks.	✓		Koskelin, A.	✓		Ryömä, Hannes ...		
<i>Aaltola, H.</i> Ailio, J.	✓		Kovanen, J.	✓		Seppälä, Hilda	✓	
Ampuja, Mikko	✓		Kujala, E.	✓		Setälä, E.	✓	
Aromaa, E.	✓		Lehikoinen, R.	✓		Sillanpää, Miina	✓	
Aro, T.	✓		Lehtokoski, Aino	✓		Sirén, Aatto	✓	
Bryggari, Tuomas	✓		Leino, Jalmari	✓		Sirola, L.		
Eskola, V.	✓		Lepistö, M.	✓		Suokas, Mikko	✓	
Hakala, Kalle	✓		Linna, Jalmari	✓		Sventorzetski, R.	✓	
Hakkila, V.	✓		Marttila, O.			Tolonen, J. F.	✓	
Halonen, T.	✓		Myllymäki, K.			Valjakka, Hilma		
Harvala, K.	✓		Paasivuori, Matti	✓		Valta, Aug.	✓	
Haverinen, Anna	✓		Pekkala, M.	✓		Valta, K.	✓	
Helo, J.	✓		Pensas, Otto	✓		Velling, Yrjö	✓	
Huttunen, E.			Penttala, J.	✓		Vihuri, Ida		
Jokinen, Emil	✓		Perho, K.	✓		Voionmaa, V.	✓	
Keto, J. V.			Puittinen, M.	✓		Väisänen, J.	✓	
Kivisalo, V.	✓		Pärssinen, Hilja	✓		Åhlström, A.	✓	
Koivulahti-Lehto, H.	✓		Rantala, Viljo	✓				

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän jäsenet

myöskin

Arbaiden kopuissa 12/2 vuonna 1929.

Läsnäollessa minin luokalla omentin Ei

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi			Komu, Ville			Rapo, Jussi		
Aalto, J. F.			Koponen, Albin	✓		Reinikainen, O. B. ...		
Aaltonen, Aleksi	✓		Koskelin, A.			Ryömä, Hannes		
<i>Aaltola 4.</i> Ailio, J.	✓		Kovanen, J.	✓		Seppälä, Hilda	✓	
Ampuja, Mikko	✓		Kujala, E.	✓		Setälä, E.	✓	
Aromaa, E.			Lehikoinen, R.			Sillanpää, Miina	✓	
Aro, T.			Lehtokoski, Aino			Sirén, Aatto	✓	
Bryggari, Tuomas			Leino, Jalmari	✓		Sirola, L.		
Eskola, V.			Lepistö, M.	✓		Suokas, Mikko	✓	
Hakala, Kalle	✓		Linna, Jalmari	✓		Sventorzetski, R.	✓	
Hakkila, V.			Marttila, O.			Tolonen, J. F.		
Halonen, T.	✓		Myllymäki, K.			Valjakka, Hilma		
Harvala, K.	✓		Paasivuori, Matti	✓		Valta, Aug.	✓	
Haverinen, Anna			Pekkala, M.			Valta, K.	✓	
Helo, J.			Pensas, Otto	✓		Velling, Yrjö		
Huttunen, E.			Penttala, J.	✓		Vihuri, Ida		
Jokinen, Emil	✓		Perho, K.			Voionmaa, V.	✓	
Keto, J. V.			Puittinen, M.			Väisänen, J.		
Kivisalo, V.	✓		Pärssinen, Hilja	✓		Ahlström, A.	✓	
Koivulahti-Lehto, H	✓		Rantala, Viljo	✓				

VIIPURISSA 13.XII. 1929 PIDETYN KANSALAIS-KOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA JA PONNET.

Karjalan kansa on kokenut rajan kirot, mutta kunnialla se on menneiden sukupolvien tapaan kestänyt idän painon.

Karjalan kansa on ollut ja on yhä tämän maan oikeus ja yhteiskuntajärjestyksen äärimmäinen etuvartio. Karjalan kansa on rajanvartija ja sellaisena se on täyttänyt uljaasti tehtävänsä itsenäisyytemme aamunkoitteessa. Antrean rintama oli murtumaton. Raudun, Ahvolan ja kymmenet muut taistelut ovat aina todistuksena Karjalan kansan isänmaallisuudesta ja sankarimielestä. Karjalan eri kunnissa lukuisat sankarihaudat velvoittavat sekä tätä että tulevia sukupolvia.

Mutta ennekuin sankarihaudat olivat ehtineet nurmettua, alkoi maassamme sama rikollinen toiminta, jonka lopettamiseksi vapaussodassa sankarit henkensä uhrasivat. Surulla ja suuttumuksella on koettu, että maassamme huomattava joukko hylkyainesta, kommunisteja, yhteiskuntamme rajantakaisten vihollisten lahjomana, palkkaamana, ohjaamana ja kouluuttamana on aloittanut salaa ja julkisesti katalan-häpeällisen toimintansa itsenäisyytemme tuhoamiseksi ja tämän joukon on onnistunut johtaa harhaan valtiopetoksen ja maanpetoksen kunniaattomalle tielle kymmeniätuhansia kansalaisistamme.

Maanalaisena tihutyönä perustuslain henkeä julkeasti kiertäen tämä valankumouksellinen toiminta on jo vuosikymmenen jatkunut, vuodesta vuoteen kehittynyt ja laajentunut Juudaksen, meidän verivihollisemme peaningeillä, isänmaallista kansallismieltä uhmaten tämä roskajoukko on rohjennut koreilla venäläisen käskijänsä punapaidoissa ja kommunistivaltion tunnusmerkit rinnassaan. Mutta mikä vaarallisinta: valtiovallan kykenemättä sitä estämään tämä petturiaines on päässyt valitsemaan edustajansa kansamme, Suomen kansan, eduskuntaan sekä muihin valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin luottamustoimiin.

Kansan kärsivällisyys on kauan kestänyt, mutta nyt ei kestä kauempaa:

Kautta maan on isänmaallinen puolustustahtoinen, itsesäilytysvaistoa omaava väestö lausunut tuomionsa kommunistien häpeällisestä koko maata ja sen kansaa mataloittavasta toiminnasta. Näin on tapahtunut Karjalassakin, jossa raja ja sen takainen vaara on läheisin ja elävimmän tunnettu. Melkein kaikissa Viipurin läänin maalais- ja kaupunkikunnissa on pari viime viikon aikana pidetty yhteiskuntaa suojelevien kansalaispiirien kokouksia, joissa on neuvoteltu kommunistien turmiollisen toiminnan lopettamisesta.

Tässä mielessä kääntyy Karjalan kansa kansaneduskunnan, valtakunnan presidentin ja hallituksen puoleen ja tuo ponsin julki Karjalan kansan huolen ja suuttumuksen:

1) Karjalan kansa, itäisen rajaseudun koeteltu väestö, tahtoo, että valtiovallan arvovaltaa on maassa tuettava, mutta se odottaa, että valtiovallan itse on ryhdyttävä viipymättä ja päättävästi kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin kommunistien, millä nimellä ne sitten esiintyvätkin, valtio- ja maanpetoksellisen, kansan itsesäilytysvaistoa ja siveellisen elämän arvoja hävittävän toiminnan ja esiintymisen lopettamiseksi.

2) Karjalan kansa odottaa, että eri eduskuntaryhmien on hetimiten luovuttava yhteistoiminnasta kommunistien kanssa eduskunnassa, koska kaikki yhteistoiminta heidän kanssaan on leimattava häpeälliseksi.

3) Karjalan kansa odottaa, että voimassaolevien lakien ja sikäli kuin voimassaolevat lait eivät siihen riitä, viipymättä säädettävien lakien ja lakien muutosten mukaan on päättävästi lopetettava kommunistien toiminta eduskunnassa ja kaikissa muissa valtion ja yhteiskunnan luottamustoimissa sekä vastedes estettävä kommunistien eduskuntaan ja muihin kansakunnan luottamustoimiin valitseminen.

4) Karjalan kansa odottaa, että sikäli kuin kommunisteja ei muuten voida poistaa eduskunnasta, nykyinen eduskunta valtakunnan presidentin ja hallituksen toimesta on hajoitettava ja Suomen kansalle annettava uusissa vaaleissa tilaisuus lausua tuomionsa kommunisteista ja heidän rikollisesta toiminnastaan.

5) Karjalan kansa odottaa velvollisuudentuntoisena apuansa tarjoten, että kommunistien yhteistoiminta rajantakaisten vihollistemme kanssa viipymättä on katkaistava m. m. rajavartiointia tehostamalla.

6) Karjalan kansa odottaa, että kommunistien työmaaterrori on tehtävä kaikilla työaloilla mahdolliseksi ja siihen syylliset viipymättä erotettava työpaikoistaan ja saatettava rangaistukseen.

7) Karjalan kansa odottaa, että kommunistien sanomalehdet ja muut julkaisut kirjapainoineen ovat viipymättä tuomittavat menetetyiksi ja kieltävä lehdet vastedes ilmestymästä.

8) Karjalan kansa odottaa, että eduskunta ja hallitus Tarton rauhansopimuksen ja siihen liittyvien vakuutusten puitteissa on pyrkivä turvaamaan heimolaistemme kansallisuutta ja siten lujittamaan rajamuuriamme.

9) Tätä kaikkea odottaessaan Karjalan kansa luottaa horjumattomasti lailliseen valtiovaltaan ja ilmoittaa antavansa ja kykenevänsä antamaan valtiovalle kaiken tukensa ja kannatuksensa, silloinkin kun Karjalan kansa liiallisen odotuksen hetkinä voi tulla pakotetuksi tilanteeseen, jossa sen itsekohtaisesti on käytävä puoltamaan sitä, mikä lain ja uskonnon mukaan on tälle kansalle pyhää ja kallista.

Riihimäellä sunnuntaina joulukuun 15 päivänä pidetty kansalaiskokous, johon oli saapunut yli 600 henkilöä Riihimäen, Hausjärven ja Lopen kunnista, päätti eduskuntaryhmien tietoon saattaa seuraavan sanotussa kokouksessa yksimielisesti hyväksytyn julkilausuman:

Kokous katsoo erityisen lähetystön lähettämisen maan hallituksen ja eduskunnan puheille tarpeettomaksi, mutta tahtoo täten tiedottaa julkisesti kannattavansa lapualaisten alotetta kommunistien rikollisen ja maanpetoksellisen kiihoitustyön lopettamiseksi maassa sekä toivoo maan hallituksen ja eduskunnan lainlaadintatietä ja kaikilla valtiovallan käytettävissä olevilla keinoilla toimivan siten

- 1) että lakejamme kiertävä kommunistinen kiihoitus ja maanpetoksellinen toiminta, joka maamme kaikissa vakavissa ja uskollisissa kansalaisissa on viime aikoina herättänyt mitä suurinta huolta, lain kaikella ankaruudella estetään;
- 2) että isänmaallisten kansalaisten työvapautta ja -rauhaa häiritsevä kommunistinen toiminta jyrkästi estetään ja heidät saatetaan tällaisesta menettelystä edesvastuuseen;
- 3) että eduskunta- ja lainlaadintatyötä häiritsevät maanpetturit ja heidän kannattajansa estetään ottamasta osaa eduskuntatyöhön;
- 4) että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen yhdistyslain 21 pykälän muuttamisesta hallituksen esittämässä muodossa, erittäinkin sen vuoksi, että hallintoviranomaisilla olisi todella oikeus lopettaa rikollisten yhdistysten toiminta maassamme.

Edellämäinittuihin päämääriin tähtäävässä toiminnassa va-

kuuttavat Riihimäen ja sen ympäristön isänmaallismieliset kansalaiset antavansa eduskunnalle ja hallitukselle yksimielisen kannatuksensa.

Kokouksen valitseman toimikunnan puolesta:

A. P. Malmsten

Toimikunnan puheenjohtaja.

Ryhmän kokous 16/2-29

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän jäsenet vuonna 1929.

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
✓ Aalto, Artturi		✓	✓ Komu, Ville	✓		Rapo, Jussi		
✓ Aalto, J. F.	✓		✓ Koponen, Albin	✓		Reinikainen, O. B.		
Aaltonen, Aleksi			✓ Koskelin, A.	✓		✓ Ryömä, Hannes ...	✓	
Aaltola, H.			✓ Kovanen, J.		✓	✓ Seppälä, Hilda		
Ailio, J.			Kujala, E.			Setälä, E.		
✓ Ampuja, Mikko	✓		✓ Lehtokoski, Aino	✓		✓ Sillanpää, Miina	✓	
✓ Aromaa, E.		✓	✓ Lehtokoski, Aino	✓		Sirén, Aatto		
✓ Aro, T.		✓	Leino, Jalmari			Siröla L.		
✓ Bryggari, Tuomas	✓		✓ Lepistö, M.	✓		Suokas, Mikko		
✓ Eskola, V.		✓	✓ Linna, Jalmari	✓		✓ Sventorzetski, R.	✓	
✓ Hakala, Kalle	✓		✓ Marttila, O.		✓	✓ Tolonen, J. F.		✓
✓ Hakkila, V.	✓		Myllymäki, K.			Valjakka, Hilma		
Halonen, T.			✓ Paasivuori, Matti			✓ Valta, Aug.		✓
✓ Harvala, K.	✓		Pekkala, M.			✓ Valta, K.		✓
✓ Haverinen, Anna	✓		✓ Pensas, Otto		✓	✓ Velling, Yrjö	✓	
✓ Helo, J.	✓		✓ Penttala, J.		✓	Viluri, Ida		
Huttunen, E.			✓ Perho, K.	✓		✓ Voionmaa, V.		
Jokinen, Emil			✓ Puittinen, M.	✓		✓ Väisänen, J.		✓
✓ Keto, J. V.	✓		✓ Pärssinen, Hilja	✓		Ahlström, A.		
✓ Kivisalo, V.	✓		✓ Rantala, Viljo	✓				
✓ Koivulahti-Lehto H	✓							

26 12

laustyösaari:

Valmistajan valiohjeiden ehdotus jaa

A. Aallon ehdotus ei

kuuttavat Riihimäen ja sen ympäristön isänmaallismieliset kansalaiset antavansa eduskunnalle ja hallitukselle yksimielisen kannatuksensa.

Kokouksen valitseman toimikunnan puolesta:

Sos.-dem. Eduskuntaryhmän jäsenet *Ryhmän lrt.*
Kouluessa 14/12 vuonna 1929.

	Jaa	Ei		Jaa	Ei		Jaa	Ei
Aalto, Artturi	✓		Komu, Ville	✓		Rapo, Jussi	✓	
Aalto, J. F.	✓		Koponen, Albin	✓		Reinikainen, O. B. ...		
Aaltonen, Aleksi	✓		Koskelin, A.	✓		Ryömä, Hannes ...	✓	
<i>Aaltonen, A.</i>	✓		Kovanen, J.	✓		Seppälä, Hilda	✓	
Ailio, J.	✓		Kujala, E.	✓		Setälä, E.	✓	
Ampuja, Mikko	✓		Lehikoinen, R.	✓		Sillanpää, Miina	✓	
Aromaa, E.	✓		Lehtokoski, Aino	✓		Sirén, Aatto	✓	
Aro, T.	✓		Leino, Jalmari	✓		Sirola, L.	✓	
Bryggari, Tuomas	✓		Lepistö, M.	✓		Suokas, Mikko	✓	
Eskola, V.	✓		Linna, Jalmari	✓		Sventorzetski, R.	✓	
Hakala, Kalle	✓		Marttila, O.	✓		Tolonen, J. F.	✓	
Hakkila, V.	✓		Myllymäki, K.	✓		Valjakka, Hilma <i>Haipana</i>		
Halonen, T.	✓		Paasivuori, Matti	✓		Valta, Aug.	✓	
Harvala, K.	✓		Pekkala, M.	✓		Valta, K.	✓	
Haverinen, Anna			Pensas, Otto	✓		Velling, Yrjö		
Helo, J.	✓		Penttala, J.	✓		Vilho, Ida		
Huttunen, E.			Perho, K.	✓		Voionmaa, V.	✓	
Jokinen, Emil	✓		Puittinen, M.	✓		Väisänen, J.		
Keto, J. V.	✓		Pärssinen, Hilja	✓		Ahlström, A.	<i>Haipana</i>	
Kivisalo, V.	✓		Rantala, Viljo	✓				
Koivulahti-Lehto, H.	✓							

Sos-dem. Eduskuntaryhmälle.

Ryhmän sääntöjen 10 §:ään viitaten ilmoitan täten ryhmän tiedoksi, että olen eduskunnan täysi-istunnoissa yhdistyslain 21 §:n muuttamista koskevan lakiesityksen toisessa käsittelyssä suorite-
tuissa äänestyksissä pidättäytynyt äänestykseen osaa ottamasata.
Menettelyni johtuu siitä, että käsitän nykyisen sisäpoliittisen tilanteen varsin vakavaksi ja työväenluokan asemaa uhkaavaksi. Mahdollisesti syntyvä hallituspula ei tulisi tilannetta selvittämään, vaan pikemminkin sitä entisestäänkin kärjistämään. Kun hallitus on tehnyt asiasta luottamusksymyksen ja kun ryhmämme asiaa koskeva päätös - jota vastaan olen ryhmän kokouksessa äänestänyt - todennäköisesti olisi tullut ratkaisevasti vaikuttamaan hallituksen kaatumiseen tai aikaansaanut muita kyseellistä lain kiristystä vieläkin haitallisempia vaikutuksia, en vakaumukseni mukaan voinut siihen myötävaikuttaa, ja kun toiselta puolen en tahtonut äänestää ryhmän tekemän päätöksen vastaisesti, katsoin ainoaksi mahdollisuudeksi menetellä alussa mainitulla tavalla.

~~Menettelystäni olen t.k. 18 p:nä tehnyt ilmoituksen Kuopion läänin läntisen vaalipiirin sos-dem. piiritoimikunnalle.~~

Helsingissä, joulukuun 19 päivänä 1929.

Yhdyimme edustajaksi:
San Puntanen
Artur J. Lahti
A. Varti
H. Wälta
J. Kovanen

Sos.dem. Eduskuntaryhmän Valmist. Valiokunnalle

Kohteliaimmin ilmoitan, että kulkiessani t.k. 15 ja 16 päivän välisenä yönä kaupungilla, tuli vastaan mies, joka pyyteli minulta tulitikkua, ja saatuaan kieltävän vastauksen kävi minuun käsiksi pahoinpitelytarkoituksessa. Tilanteen ollessa tällaisen, ja kun lähettyvillä ei sattunut olemaan ketään todistajaa, ryhdyin minä vointini mukaan selvittämään tilannetta omilla nyrkeilläni. Josta oli seurauksena, n. 8 tuntia kestävä pidätys- ja kuulustelu kolmannella poliisiasemalla. Kuulustelun tuloksena on se, että nyrkkeilystä eikä häiriönteosta ei minua vastaan tämän asian johdosta nosteta syytöstä. Mutta jonkunlaisen pienen sakon poliisilaitos harkinnee oikeaksi minun maksettavakseni ehdottaa.

Helsingissä, joulukuun 19 päivänä 1929.

Edward Setälä

----- vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta

Sen johdosta, että eräissä porvarillisissa ja kommunisti-
sissa sanomalehdissä on väitetty Sos.-dem. Eduskuntaryhmä tar-
koituksella järjestäneen niin, että osa ryhmän jäsenistä pidät-
täytyi äänestyksistä yhdistyslain muuttamista eduskunnassa käsi-
teltäessä, katsomme tarpeelliseksi ilmoittaa Teille, että näin
ei ole ollut asianlaista, vaan ovat ne ryhmän jäsenet, jotka ei-
vät ottaneet osaa eräisiin äänestyksiin, ja joihin kuuluivat Tei-
dänkin piirinne edustajat ----- tehneet sen
oman tarkintansa perusteella ja siten omalla vastuullaan mene-
telleet ryhmän omaksuista kannasta poikkeavalla tavalla.

Helsingissä, joulukuun 21 p:nä 1929.

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän puolesta:

Puheenjoht. ja.

Sihteeri.

Kirjelmä lähetetty Kuopion, Joensuun, Kokkolan, Viipurin, Mik-
kelin, Hämeenlinnan, Jyväskylän ja Uudenmaan piiritoimikunnille.

LOPPU

TYÖVÄEN ARKISTO
SOS.DEM.EDUSKUNTARYHMÄN

PÖYTÄKIRJAT

1927 - 1929

RULLA 18

KUVANNUT
MONIKKO OY
1977. 11. 18